

www.nfunorge.org
Youngstorget 2B, 0181 Oslo
Postboks 8954, Youngstorget,
0028 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
E-post: post@nfunorge.org
www-facebook.com/NFU norge

Arbeids- og sosialdepartementet

20.06.2018

Høring om forslag til endringer i sosialtjenesteloven om kvalifiseringsprogrammet

Det vises til høringsnotat fra Arbeids- og sosialdepartementet vedrørende ovennevnte høring.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettsorganisasjon, som arbeider for full deltakelse og likeverd, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemming og deres familier, overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har ca. 8500 medlemmer.

Vi mener det er positivt at regelverket om kvalifiseringsprogrammet blir mer fleksibelt, at aldersgrensen senkes, og at det presiseres i lovteksten at kommunen kun kan avslå søknad om kvalifiseringsprogram i unntakstilfeller. Vi støtter derfor de endringene som er foreslått av Arbeids- og sosialdepartementet.

Vi har likevel noen generelle merknader til kvalifiseringsprogrammet.

Målgruppen for kvalifiseringsprogrammet er personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeidsevne, og ingen eller begrensede ytelser etter folketrygdloven eller arbeidsmarkedsloven.

I høringsnotatets pkt. 1.1.3 oppgis det at det er fire hovedkategorier av deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Disse er innvandrere eller fremmedspråklige, unge sosialhjelpsmottakere, personer med udefinerte helseplager eller rus og psykiatri lidelser, og «godt voksne» mottakere av sosialhjelp.

Mange personer med utviklingshemming passer i beskrivelsen av målgruppen for kvalifiseringsprogrammet. Likevel er det svært få personer med utviklingshemming som deltar på kvalifiseringsprogrammet. Vi opplever at dette skyldes at personer med utviklingshemming får uføretrygd uten nærmere vurdering av arbeidsevne og muligheter i arbeidslivet. I rapporten «Overgang skole arbeidsliv for elever med utviklingshemming»¹ fremkommer det at 80 prosent av elever med

¹ Rapport av Christian Wendelborg, Anna M. Kittelsaa og Sigrid Elise Wik, NTNU Samfunnsforskning (2017).

utviklingshemming får uføretrygd når de fyller 18 år, og at NAV ofte anbefaler uføretrygd for disse elevene.

Før det innvilges uføretrygd må funksjonsevnen som hovedregel dokumenteres gjennom en arbeidsevnevurdering, jf. folketrygdloven § 12-5 tredje ledd, jf. NAV-loven § 14 a. For såkalte «kurantsaker» kan det imidlertid innvilges 100 prosent uføretrygd uten at det gjennomføres en arbeidsevnevurdering. Etter vedlegg 1 til NAVs rundskriv til folketrygdloven kapittel 12, er utviklingshemming en slik «kurantsak». Mange personer med utviklingshemming får derfor innvilget uføretrygd uten at det er vurdert eller gjort forsøk på å finne ut hvilke muligheter den enkelte har i arbeidslivet.

Dette blir en enkel måte å sikre livsopphold for personer med utviklingshemming, uten at det gjøres en innsats for å finne arbeid til vedkommende. Etersom de får innvilget uføretrygd, vil de også falle utenfor målgruppen til kvalifiseringsprogrammet. Mange av disse menneskene har en arbeidsevne, selv om den er redusert, og arbeid er viktig for å sikre at den enkelte får en meningsfylt hverdag. Det vil dessuten være mindre kostbart for samfunnet, om disse personene får mulighet til å jobbe så mye de kan.

Vi mener personer med utviklingshemming også må få muligheten til å få en arbeidsevnevurdering før det innvilges uføretrygd. På denne måten vil man kunne få flere personer med utviklingshemming ut i arbeid.

Med vennlig hilsen

(*sign.*)
Hedvig Ekberg
Generalsekretær

(*sign.*)
Ingvild Østerby
Juridisk rådgiver